Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 15 april 2021 *

”Begäran om förhandsavgörande – Straffrättsligt samarbete – Rambeslut 2008/909/RIF – Artikel 8.2–8.4 – Artikel 17.1 och 17.2 – Artikel 19 – Beaktandet, i en dom med gemensam påföljd, av en fällande dom som avkunnats i en annan medlemsstat och som ska verkställas i den medlemsstat där domen med gemensam påföljd meddelas – Villkor – Rambeslut 2008/675/RIF – Artikel 3.3 – Uttrycket ’inkräkta på en fällande dom eller dess verkställighet’, som ska beaktas vid ett nytt brottmålsförfarande i en annan medlemsstat än den i vilken den fällande domen avkunnades”

I mål C-221/19,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Sąd Okręgowy w Gdańsku (Regiondomstolen i Gdańsk, Polen) genom beslut av den 15 februari 2019, som inkom till domstolen den 11 mars 2019, i målet

AV

ytterligare deltagare i rättegången:

Pomorski Wydział Zamiejscowy Departament do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Vilaras samt domarna N. Piçarra (referent), D. Šváby, S. Rodin och K. Jürimäe,

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Polens regering, genom B. Majczyna, i egenskap av ombud,

– Tjeckiens regering, genom M. Smolek, J. Vláčil och T. Machovičová, samtliga i egenskap av ombud,

– Spaniens regering, inledningsvis genom A. Rubio González, därefter genom L. Aguilera Ruiz, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: polska.

– Ungerns regering, genom Z. Fehér och Z. Wagner, båda i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom S. Grünheid och L. Baumgart, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 8 oktober 2020 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 3.3 i rådets rambeslut 2008/675/RIF av den 24 juli 2008 om beaktande av fällande domar avkunnade i Europeiska unionens medlemsstater vid ett nytt brottmålsförfarande i en medlemsstat (EUT L 220, 2008, s. 32) samt av artiklarna 8.2–8.4, 17.1 första meningen och 19 i rådets rambeslut 2008/909/RIF av den 27 november 2008 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på brottmålsdomar avseende fängelse eller andra frihetsberövande åtgärder i syfte att verkställa dessa inom Europeiska unionen (EUT L 327, 2008, s. 27), i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 (EUT L 81, 2009, s. 24) (nedan kallat rambeslut 2008/909).

2 Begäran har framställts i ett förfarande vilket syftar till att en dom med gemensam påföljd ska meddelas med avseende på AV. Nämnda dom omfattar bland annat en frihetsberövande påföljd som har utdömts av en domstol i en annan medlemsstat och som har erkänts för verkställighet i Polen.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Rambeslut 2008/909

3 I skäl 6 och 15 i rambeslut 2008/909 anges följande:

”(6) Detta rambeslut bör genomföras och tillämpas på ett sådant sätt att det går att respektera de allmänna principerna om jämlikhet, rättvisa och rimlighet.

…

(15) Detta rambeslut bör tillämpas i överensstämmelse med rättigheten för unionsmedborgare att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier i enlighet med artikel [21 FEUF].”

4 I artikel 1 i nämnda rambeslut föreskrivs följande:

”I detta rambeslut avses med

a) dom: ett beslut eller avgörande som fattats av en domstol i den utfärdande staten och som vunnit laga kraft och innebär att en fysisk person ådöms en påföljd,

b) påföljd: fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd som utdöms under en begränsad eller obegränsad tid på grund av en straffbar gärning efter ett straffrättsligt förfarande,

c) utfärdande stat: den medlemsstat där en dom meddelas,

d) verkställande stat: den medlemsstat till vilken en dom översänds för erkännande och verkställighet.”

5 I artikel 3.1 och 3.3 i nämnda rambeslut föreskrivs följande:

”1. Syftet med detta rambeslut är att fastställa regler enligt vilka medlemsstaterna, för att underlätta en social återanpassning av den dömda personen, ska erkänna en dom och verkställa påföljden.

…

3. Detta rambeslut ska endast tillämpas på erkännande av domar och verkställighet av påföljder i den mening som avses i detta rambeslut. …”

6 I artikel 8 i samma rambeslut, med rubriken ”Erkännande av domen och verkställighet av påföljden”, föreskrivs följande:

”1. Den behöriga myndigheten i den verkställande staten ska erkänna en dom som har översänts i enlighet med artikel 4 och i enlighet med förfarandet i artikel 5 och omedelbart vidta alla nödvändiga åtgärder för verkställighet av påföljden, såvida inte denna myndighet beslutar att åberopa något av skälen för att vägra erkännande eller verkställighet enligt artikel 9.

2. Om påföljdens längd är oförenlig med den verkställande statens lagstiftning, får den behöriga myndigheten i den verkställande staten endast besluta att anpassa påföljden om påföljden överstiger det strängaste straff som föreskrivs för liknande brott enligt den nationella lagstiftningen. Den anpassade påföljden får inte understiga det strängaste straff som föreskrivs för liknande brott enligt den verkställande statens nationella lagstiftning.

3. Om påföljdens art är oförenlig med den verkställande statens lagstiftning, får den behöriga myndigheten i den verkställande staten anpassa påföljden till ett straff eller en åtgärd som i dess egen lagstiftning föreskrivs för liknande brott. Ett sådant straff eller en sådan åtgärd ska så nära som möjligt motsvara den påföljd som dömts ut i den utfärdande staten och påföljden får därför inte omvandlas till bötesstraff.

4. Den anpassade påföljden får inte i förhållande till sin art eller längd vara strängare än den påföljd som utdömts i den utfärdande staten.”

7 Artikel 12 i rambeslut 2008/909 har rubriken ”Beslut om verkställighet av påföljden och tidsfrister”. I punkt 1 i den artikeln föreskrivs följande:

”Den behöriga myndigheten i den verkställande staten ska så snart som möjligt besluta om den ska erkänna domen och verkställa påföljden samt underrätta den utfärdande staten om detta …”

8 Artikel 17 i rambeslutet har rubriken ”Lag som reglerar verkställigheten”. I punkterna 1 och 2 i denna artikel föreskrivs följande:

”1. Verkställigheten av en påföljd ska regleras enligt lagen i den verkställande staten. Myndigheterna i den verkställande staten ska, om inte annat följer av punkterna 2 och 3, ha behörighet att besluta om genomförandet av verkställigheten och att fastställa alla åtgärder i samband därmed, inklusive grunderna för förtida eller villkorlig frigivning.

2. Den behöriga myndigheten i den verkställande staten ska från den frihetsberövande påföljden dra av den tid som den dömda personen redan avtjänat som frihetsberövad i anledning av det brott som låg till grund för domen.”

9 Artikel 19 i samma rambeslut, med rubriken ”Amnesti, nåd, omprövning av dom”, har följande lydelse:

”1. Amnesti eller nåd får beviljas av både den utfärdande staten och den verkställande staten.

2. Endast den utfärdande staten får fatta beslut om ansökan om omprövning av den dom varigenom den påföljd som ska verkställas enligt detta rambeslut utdömdes.”

10 I artikel 21 i rambeslut 2008/909, med rubriken ”Information från den verkställande staten”, föreskrivs följande:

”Den behöriga myndigheten i den verkställande staten ska utan dröjsmål och på ett sätt som lämnar en skriftlig uppteckning informera den behöriga myndigheten i den utfärdande staten

…

e) om ett beslut att anpassa påföljden enligt artikel 8.2 eller 8.3 samt skälen till beslutet,

f) om ett beslut att inte verkställa påföljden av de skäl som anges i artikel 19.1 samt skälen till beslutet,

…”

Rambeslut 2008/675

11 I skälen 2, 5–8 och 14 i rambeslut 2008/675 anges följande:

”(2) I enlighet med slutsatserna från Europeiska rådets möte i Tammerfors antog rådet den 29 november 2000 ett åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar i brottmål …, i vilket föreskrivs antagande av ett eller flera instrument med fastställande av principen att en domare i en medlemsstat bör kunna beakta slutliga brottmålsdomar avkunnade i andra medlemsstater när han gör en bedömning av brottslingens förflutna, inbegripet återfall, och för att fastställa vilken typ av straff som skall utmätas och hur det skall avtjänas.

…

(5) Principen att en fällande dom som avkunnats i en annan medlemsstat även i de övriga medlemsstaterna får en verkan som är likvärdig med den som följer av en inhemsk dom i enlighet med nationell lagstiftning bör bekräftas, vare sig den enbart betraktas som en omständighet bland andra eller får rättsliga verkningar enligt inhemsk rätt, processrätt eller materiell rätt. Detta rambeslut syftar emellertid inte till att harmonisera de verkningar som olika medlemsstaters lagstiftning tillmäter tidigare fällande domar, och skyldigheten att beakta tidigare fällande domar som har avkunnats i andra medlemsstater finns endast i den mån tidigare inhemska fällande domar beaktas enligt nationell lagstiftning.

(6) I motsats till andra instrument, är inte syftet med detta rambeslut att rättsliga beslut som fattats i en medlemsstat ska verkställas i en annan medlemsstat, utan syftet är snarare att göra det möjligt att tillmäta tidigare fällande domar som har avkunnats i en medlemsstat verkningar vid ett nytt brottmålsförfarande i en annan medlemsstat i den mån som sådana verkningar tillmäts tidigare nationella fällande domar enligt lagstiftningen i den andra medlemsstaten.

…

(7) En fällande dom som avkunnats i en annan medlemsstat bör få en likvärdig verkan som en dom som avkunnats enligt nationell lagstiftning, såväl i skedet före brottmålsförfarandet som vid detta och i samband med verkställigheten av domen.

8) Om det vid ett brottmålsförfarande i en medlemsstat framkommer uppgifter om en tidigare fällande dom som avkunnats av en annan medlemsstat, bör det så långt som möjligt undvikas att den berörda personen behandlas mindre gynnsamt än om den tidigare fällande domen hade varit en inhemsk fällande dom.

…

(14) Inkräktande på en dom eller dess verkställighet omfattar bland annat situationer där den påföljd som utdömts i en tidigare fällande dom enligt den andra medlemsstatens nationella lagstiftning ska uppgå eller ingå i en annan påföljd som då faktiskt ska verkställas i den mån som den första domen inte redan har verkställts eller dess verkställighet inte har överförts till den andra medlemsstaten.”

12 Enligt artikel 1.1 i detta rambeslut är ”[s]yftet med detta rambeslut … att fastställa villkoren för när en tidigare fällande brottmålsdom som avkunnats i andra medlemsstater mot en person, men på andra grunder, ska beaktas vid ett brottmålsförfarande i en medlemsstat mot samma person”.

13 I artikel 2 i nämnda rambeslut definieras en ”fällande dom” som ”alla lagakraftvunna beslut av domstolar som handlägger brottmål varigenom en person konstateras skyldig till ett brott”.

14 Artikel 3 i samma rambeslut, med rubriken ”Hur en fällande dom som avkunnats i en annan medlemsstat ska beaktas vid ett nytt brottmålsförfarande”, har följande lydelse:

”1. Varje medlemsstat ska säkerställa att man vid ett brottmål mot en person beaktar tidigare fällande domar som avkunnats mot samma person på andra grunder i andra medlemsstater, om vilka uppgifter har erhållits enligt tillämpliga instrument om ömsesidig rättslig hjälp eller om utbyte av information som hämtats från kriminalregister, i den utsträckning som tidigare inhemska fällande domar beaktas och att likvärdig rättslig verkan tillerkänns dem som för tidigare inhemska fällande domar, i enlighet med nationell lagstiftning.

2. Punkt 1 ska tillämpas på skedet före brottmålsförfarandet, under detta och i samband med verkställigheten av domen och avser särskilt tillämpliga processregler, till exempel tillfälligt frihetsberövande, kvalifikationen av gärningen, påföljdens natur och stränghet samt det sätt på vilket beslutet verkställts.

3. Beaktandet av tidigare fällande domar som avkunnats i andra medlemsstater enligt punkt 1 får inte innebära att den medlemsstat som genomför det nya förfarandet inkräktar på tidigare fällande domar eller beslut om deras verkställighet, återkallar dem eller tar upp dem till omprövning.

…”

Polsk rätt

15 I artikel 85 § 4 i kodeks karny (strafflagen) av den 6 juni 1997 (Dz. U. nr 88, position 553), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet, anges följande:

”Gemensamt straff omfattar inte straff som utdömts i sådana domar som nämns i artikel 114a i strafflagen.”

16 I artikel 114a § 1 i strafflagen föreskrivs följande:

”En lagakraftvunnen fällande dom för begångna gärningar som meddelats av behörig brottmålsdomstol i en medlemsstat i Europeiska unionen utgör också en fällande dom. En fällande dom anses dock inte föreligga om gärningen, enligt polsk strafflagstiftning, inte utgör en brottslig gärning, gärningsmannen inte har blivit föremål för en påföljd eller om en påföljd utdömts som inte finns i gällande lag.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

17 Den 31 juli 2018 gav AV, som är polsk medborgare, in en ansökan vid den hänskjutande domstolen, Sąd Okręgowy w Gdańsku (Regiondomstolen i Gdańsk, Polen), och yrkade att domstolen skulle meddela en dom med gemensam påföljd med avseende på två fängelsestraff som AV var föremål för. Det första fängelsestraffet hade fastställts av Landgericht Lüneburg (Regionala domstolen i Lüneburg, Tyskland) genom dom av den 15 februari 2017; denna dom har erkänts för att verkställas i Polen genom beslut av den hänskjutande domstolen av den 12 januari 2018 och fängelsestraffet ska avtjänas av AV från den 1 september 2016 till den 29 november 2021. Det andra fängelsestraffet har fastställts av den hänskjutande domstolen genom dom av den 24 februari 2010 och ska avtjänas av AV från den 29 november 2021 till den 30 mars 2030.

18 Den hänskjutande domstolen har preciserat att den rättsliga kvalificeringen av de gärningar som gav upphov till domen från Landgericht Lüneburg (Regionala domstolen i Lüneburg) motsvarar den rättsliga kvalificeringen enligt polsk rätt och att längden på det fängelsestraff som ska verkställas i Polen, till följd av erkännandet av denna dom, är identisk med längden på det straff som utdömts av den tyska domstolen, det vill säga fem år och tre månader.

19 I sitt yrkande att en dom med gemensam påföljd ska meddelas har AV gjort gällande att eftersom den dom som avkunnats av Landgericht Lüneburg (Regionala domstolen i Lüneburg) har erkänts för att verkställas i Polen, är villkoren för att meddela en dom med gemensam påföljd vilken omfattar denna dom uppfyllda.

20 Den hänskjutande domstolen har angett att domen med gemensam påföljd ligger på gränsen mellan en dom i sakfrågan och verkställighet av en fällande dom och att den omfattar fällande domar som vunnit laga kraft, i syfte att ”korrigera den rättsliga reaktionen” på de brott som begåtts, vilka skulle ha kunnat bli föremål för ett enda förfarande, och således att ”rationalisera straffen”. Den hänskjutande domstolen har understrukit att domen med gemensam påföljd inte utgör ett ingrepp i de berörda enskilda avgörandena, eftersom den inte påverkar de väsentliga delarna av dessa, i synnerhet inte fastställandet av att en person har begått ett visst brott, utan gör det möjligt att göra en sammantagen bedömning av brottsligheten för den person som varit föremål för flera fällande domar, och att det endast är längden på de fällande domarna som kan ändras. Den hänskjutande domstolen har även angett att det är obligatoriskt att meddela en dom med gemensam påföljd när villkoren härför är uppfyllda.

21 Enligt den hänskjutande domstolen är det emellertid enligt artikel 85 § 4 i den polska strafflagen, i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet, jämförd med artikel 114a i samma lag, förbjudet att meddela en dom med gemensam påföljd som omfattar fällande domar som avkunnats i Polen och fällande domar som avkunnats i andra medlemsstater och som erkänts för att verkställas i Polen.

22 Enligt den hänskjutande domstolen innebär ett sådant förbud att en person som har dömts flera gånger i en enda medlemsstat befinner sig i en mer gynnsam situation än en person som har dömts i olika medlemsstater. Att inom ramen för en dom med gemensam påföljd beakta fällande domar som avkunnats i en annan medlemsstat och som har erkänts, i enlighet med rambeslut 2008/909, för att verkställas i den medlemsstat där domen med gemensam påföljd meddelas, säkerställer däremot att personer som befinner sig i en liknande situation likabehandlas på unionsnivå samt stärker det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna.

23 Mot denna bakgrund beslutade Sąd Okręgowy w Gdańsku (Regiondomstolen i Gdańsk) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:

”1 Ska artikel 3.3 i rambeslut [2008/675] … tolkas så, att ett inkräktande i den mening som avses i denna bestämmelse inte endast anses föreligga när en dom med gemensam påföljd omfattar en påföljd som fastställts i en dom som meddelats i en medlemsstat …, utan även när denna dom med gemensam påföljd omfattar en påföljd, som ska verkställas i en annan medlemsstat … tillsammans med en dom som meddelats i den staten inom ramen för en dom med gemensam påföljd?

2 Är det, mot bakgrund av bestämmelserna i artiklarna 8.2–8.4, 19.1 och 19.2 samt 17.1 första meningen i rambeslut [2008/909], möjligt att meddela en dom med gemensam påföljd som omfattar påföljder som fastställts i en dom som meddelats i en medlemsstat … och som ska verkställas i en annan medlemsstat … genom en dom som meddelats i den staten inom ramen för en dom med gemensam påföljd?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Inledande synpunkter

24 Det ska inledningsvis påpekas att även om straffrättslig lagstiftning och nationella straffprocessregler angående dom med gemensam påföljd i princip omfattas av medlemsstaternas behörighet, är medlemsstaterna skyldiga att iaktta unionsrätten när de utövar denna behörighet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 februari 2019, Rimšēvičs och BCE/Lettland, C-202/18 och C-238/18, EU:C:2019:139, punkt 57).

25 Det framgår av begäran om förhandsavgörande att enligt polsk rätt ska en dom med gemensam påföljd meddelas när villkoren för att meddela en sådan dom är uppfyllda avseende flera fällande domar som vunnit laga kraft. Det framgår även att en dom med gemensam påföljd inte påverkar fastställandet av skuldfrågan i dessa fällande domar, vilket har vunnit laga kraft, utan ändrar varaktigheten av det eller de utdömda straffrättsliga påföljderna.

26 Det framgår dessutom av de handlingar i målet som har ingetts till EU-domstolen att en sådan dom med gemensam påföljd som är i fråga i det nationella målet, i vilken ett eller flera straff som tidigare utdömts mot den berörda personen omvandlas till en enda och ny påföljd, nödvändigtvis leder till ett förmånligare resultat för den berörda personen. Efter flera fällande domar kan den berörda personen nämligen bli föremål för en gemensam påföljd av kortare varaktighet än vad som hade varit fallet vid en ackumulering av de separata påföljder som utdömts genom de tidigare enskilda avgörandena. I ett sådant fall har rätten ett utrymme för skönsmässig bedömning vid fastställandet av påföljdens omfattning, genom att den kan ta hänsyn till den berördes situation, personlighet eller förmildrande eller försvårande omständigheter.

27 Under dessa omständigheter måste åtskillnad göras mellan en sådan dom med gemensam påföljd och åtgärder som vidtas för att verkställa en frihetsberövande påföljd (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 augusti 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punkt 85).

28 I förevarande fall avser AV:s yrkande om en dom med gemensam påföljd bland annat det fängelsestraff på fem år och tre månader som fastställdes genom dom av den 15 februari 2017 av Landgericht Lüneburg (Regionala domstolen i Lüneburg), vilken genom beslut av den hänskjutande domstolen har erkänts för verkställighet i Polen.

29 Eftersom den hänskjutande domstolens erkännande av nämnda dom och verkställigheten i Polen av den fällande domen mot AV regleras av rambeslut 2008/909, enligt artikel 1 jämförd med artikel 3.3 i samma rambeslut, ska den andra frågan, som avser tolkningen av detta rambeslut, prövas först.

Den andra frågan

30 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida artiklarna 8.2–8.4, 17.1 och 17.2 samt 19 i rambeslut 2008/909 ska tolkas så, att de gör det möjligt att meddela en dom med gemensam påföljd som inte bara omfattar en eller flera tidigare fällande domar mot den berörda personen i den medlemsstat där domen med gemensam påföljd meddelas, utan även en eller flera fällande domar som avkunnats mot honom eller henne i en annan medlemsstat och som, i enlighet med rambeslutet, verkställs i den förstnämnda medlemsstaten.

31 Vad för det första gäller bestämmelserna i artikel 8.2 i detta rambeslut, framgår det att dessa bestämmelser att den behöriga myndigheten i den verkställande staten, i den mening som avses i artikel 1 d i rambeslutet, får anpassa den påföljd som utdömts i den utfärdande staten, i den mening som avses i artikel 1 c, endast om påföljdens längd är oförenlig med den verkställande statens lagstiftning och överstiger det strängaste straff som föreskrivs i denna stats lagstiftning för liknande brott. Den på detta sätt anpassade påföljden får inte understiga det strängaste straff som föreskrivs för liknande brott enligt den verkställande statens nationella lagstiftning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 mars 2020, SF (Europeisk arresteringsorder – Garanti för återsändande till den verkställande staten), C-314/18, EU:C:2020:191, punkt 64).

32 För det fall arten av den påföljd som utdömts i den utfärdande staten är oförenlig med lagstiftningen i den verkställande staten, ger artikel 8.3 i rambeslut 2008/909 även den behöriga myndigheten i den verkställande staten möjlighet att anpassa påföljden till det straff eller den åtgärd som föreskrivs i dess egen lagstiftning för liknande brott, under förutsättning att den anpassade påföljden i möjligaste mån motsvarar den påföljd som utdömts i den utfärdande staten. Sistnämnda påföljd kan i vart fall inte omvandlas till ett bötesstraff.

33 Enligt artikel 8.4 i rambeslut 2008/909 får den anpassade påföljden inte heller i förhållande till sin art eller längd vara strängare än den påföljd som utdömts i den utfärdande staten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 mars 2020, SF (Europeisk arresteringsorder – Garanti för återsändande till den verkställande staten), C-314/18, EU:C:2020:191, punkt 64).

34 Vidare ska, enligt artikel 21 e i rambeslut 2008/909, varje beslut om anpassning av påföljden som fattats i enlighet med artikel 8.2 och 8.3 i rambeslutet skriftligen meddelas den behöriga myndigheten i den utfärdande staten med angivande av skälen.

35 I artikel 8.2–8.4 i rambeslut 2008/909 föreskrivs således strikta krav för den anpassning som utförs av den verkställande statens behöriga myndighet av den utdömda påföljden i den utfärdande staten. Dessa krav utgör de enda undantagen från nämnda myndighets principiella skyldighet, enligt artikel 8.1 i detta rambeslut, att erkänna den dom som har översänts till den och att utan dröjsmål vidta alla de åtgärder som krävs för att verkställa påföljden, som i fråga om längd och art ska motsvara den som anges i den utfärdande statens dom (se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 november 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, punkt 36, och dom av den 11 januari 2017, Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, punkt 42).

36 Av det ovan anförda följer att artikel 8.2–8.4 i rambeslut 2008/909 ska tolkas så, att den gör det möjligt att meddela en dom med gemensam påföljd som omfattar en eller flera fällande domar som avkunnats i andra medlemsstater och som verkställs, i enlighet med detta rambeslut, i den medlemsstat där

domen med gemensam påföljd meddelas, förutsatt att den sistnämnda domen inte leder till en anpassning av längden eller arten av dessa fällande domar som överskrider de strikta gränser som föreskrivs i dessa bestämmelser.

37 En motsatt lösning skulle, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 115 i sitt förslag till avgörande, leda till en omotiverad skillnad i behandling mellan personer som varit föremål för flera fällande domar i en och samma medlemsstat och personer som dömts i flera medlemsstater när, i båda fallen, de fällande domarna verkställs i samma medlemsstat. Såsom anges i skäl 6 i rambeslut 2008/909 bör detta rambeslut genomföras och tillämpas på ett sådant sätt att det går att respektera de allmänna principerna om jämlikhet, rättvisa och rimlighet.

38 En sådan skillnad i behandling skulle dessutom i förevarande fall drabba en unionsmedborgare som har utövat sin rätt enligt artikel 21 FEUF att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier. Såsom anges i skäl 15 i rambeslutet bör rambeslutet tillämpas i överensstämmelse med denna rättighet.

39 Vad för det andra gäller artikel 17 i rambeslut 2008/909 framgår det av punkt 1 i denna artikel att verkställigheten av en påföljd enligt detta rambeslut ska regleras av lagen i den verkställande staten när den dömda personen väl har överförts till de behöriga myndigheterna i den staten och att dessa myndigheter i princip är de enda som är behöriga att besluta om genomförandet av verkställigheten och att fastställa alla åtgärder i samband därmed, inklusive grunderna för förtida eller villkorlig frigivning. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 111 i sitt förslag till avgörande omfattar denna bestämmelse åtgärder som syftar till att garantera den materiella verkställigheten av ett fängelsestraff och att säkerställa den dömda personens sociala återanpassning. En sådan dom med gemensam påföljd som är i fråga i det nationella målet, vilken, såsom framgår av punkt 27 ovan, ska skiljas från åtgärder som vidtas för att verkställa ett fängelsestraff, kan emellertid inte anses avses av artikel 17.1 i rambeslut 2008/909.

40 Vidare föreskrivs i punkt 2 i nämnda artikel 17 att den behöriga myndigheten i den verkställande staten från den frihetsberövande påföljden ska dra av den tid som den dömda personen redan avtjänat som frihetsberövad i den utfärdande staten innan överföringen ägde rum.

41 Av detta följer att artikel 17.1 och 17.2 i rambeslut 2008/909 ska tolkas så, att den gör det möjligt att meddela en dom med gemensam påföljd som omfattar en eller flera fällande domar som avkunnats i andra medlemsstater och som, i enlighet med detta rambeslut, verkställs i den medlemsstat där domen med gemensam påföljd meddelas, under förutsättning att den sistnämnda medlemsstaten fullgör sin skyldighet, enligt nämnda punkt 2, att från den frihetsberövande påföljd som ska verkställas i den verkställande medlemsstaten dra av den tid som den dömda personen eventuellt redan avtjänat som frihetsberövad i den utfärdande staten.

42 Vad för det tredje gäller artikel 19 i rambeslut 2008/909 föreskrivs i punkt 1 i denna artikel att amnesti eller nåd får beviljas av både den utfärdande staten och den verkställande staten. Såsom framgår av artikel 21 f i detta rambeslut innebär amnesti och nåd att verkställigheten av ett straff upphör. Syftet med en dom med gemensam påföljd, såsom den beskrivs i punkterna 25 och 26 i förevarande dom, är emellertid inte att sätta stopp för sådan verkställighet.

43 Vidare följer det av artikel 19.2 i rambeslut 2008/909 att endast den utfärdande staten får fatta beslut om ansökan om omprövning av den dom om fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd som, enligt detta rambeslut, ska verkställas i en annan medlemsstat. En sådan dom med gemensam påföljd som beskrivs i punkterna 25 och 26 ovan får emellertid varken ha till syfte eller verkan att fällande domar som har avkunnats i andra medlemsstater, och som enligt detta rambeslut ska verkställas i den medlemsstat där domen med gemensam påföljd avkunnas, omprövas.

44 Av detta följer att artikel 19 i rambeslut 2008/909 ska tolkas så, att den tillåter att en dom med gemensam påföljd omfattar en eller flera fällande domar som avkunnats i andra medlemsstater och som, enligt detta rambeslut, ska verkställas i den medlemsstat där domen med gemensam påföljd meddelas, förutsatt att den inte leder till en omprövning av dessa fällande domar.

45 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den andra frågan besvaras enligt följande. Artiklarna 8.2–8.4, 17.1 och 17.2 samt 19 i rambeslut 2008/909 ska tolkas så, att de gör det möjligt att meddela en dom med gemensam påföljd som inte bara omfattar en eller flera tidigare fällande domar mot den berörda personen i den medlemsstat där domen med gemensam påföljd meddelas, utan även en eller flera fällande domar som avkunnats mot honom eller henne i en annan medlemsstat och som, i enlighet med rambeslutet, verkställs i den förstnämnda medlemsstaten. En sådan dom med gemensam påföljd får emellertid inte leda till en anpassning av längden eller arten av dessa sistnämnda fällande domar som överskrider de strikta gränser som föreskrivs i artikel 8.2–8.4 i rambeslut 2008/909, till ett åsidosättande av skyldigheten, enligt artikel 17.2 i detta rambeslut, att från den frihetsberövande påföljd som ska verkställas i den verkställande medlemsstaten dra av den tid som den dömda personen eventuellt redan avtjänat som frihetsberövad i den utfärdande staten, eller till en omprövning av fällande domar som avkunnats i en annan medlemsstat mot den berörda personen, i strid med artikel 19.2 i nämnda rambeslut.

Den första frågan

46 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 3.3 i rambeslut 2008/675, jämförd med skäl 14 i samma beslut, ska tolkas så, att den gör det möjligt att meddela en dom med gemensam påföljd som inte bara omfattar en eller flera tidigare fällande domar mot den berörda personen i den medlemsstat där domen med gemensam påföljd meddelas, utan även en eller flera fällande domar som avkunnats mot honom eller henne i en annan medlemsstat och som, enligt rambeslut 2008/909, verkställs i den förstnämnda medlemsstaten, i den mån som nämnda dom med gemensam påföljd inte inkräktar på den fällande dom som avkunnats i denna andra medlemsstat eller på beslut om dess verkställighet, återkallar den eller tar upp den till omprövning, i den mening som avses i denna bestämmelse i rambeslut 2008/675.

47 Det ska i detta hänseende inledningsvis påpekas att syftet med rambeslut 2008/675, enligt dess artikel 1.1, är att fastställa villkoren för när en fällande dom, i den mening som avses i artikel 2 i detta rambeslut, som tidigare har meddelats i en medlemsstat mot en person, ska beaktas i samband med ett nytt brottmålsförfarande som inletts i en annan medlemsstat mot samma person för andra gärningar (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 september 2017, Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, punkt 25, och dom av den 5 juli 2018, Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, punkt 27). Såsom framgår av skäl 2 i rambeslutet är syftet med rambeslutet att möjliggöra en bedömning av den berörda personens brottsliga förflutna.

48 Rambeslut 2008/675 syftar således inte, såsom anges i skäl 6 i rambeslutet, till att rättsliga avgöranden som meddelats i en medlemsstat ska verkställas i en annan medlemsstat (dom av den 21 september 2017, Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, punkt 45).

49 Rambeslut 2008/675 syftar, såsom framgår av skälen 5–8 i rambeslutet, till att varje medlemsstat ska se till att tidigare fällande brottmålsdomar som avkunnats i en annan medlemsstat ges rättsverkningar som är likvärdiga med dem som följer av tidigare nationella brottmålsdomar i enlighet med dess nationella lagstiftning.

50 I enlighet med detta syfte föreskrivs i artikel 3.1 i rambeslutet, jämförd med skäl 5 i samma beslut, att medlemsstaterna, vid ett nytt brottmålsförfarande mot en person, ska säkerställa att tidigare fällande domar som avkunnats i en annan medlemsstat mot denna person avseende andra gärningar, om vilka uppgifter har erhållits enligt tillämpliga instrument om ömsesidig rättslig hjälp eller om utbyte av

information som hämtats från kriminalregister, beaktas i den utsträckning som tidigare inhemska fällande domar beaktas enligt nationell rätt samt att de tillerkänns en verkan som är likvärdig med den som tillerkänns för sistnämnda domar i enlighet med den rättsordningen, oavsett om det är fråga om faktiska verkningar eller rättsliga verkningar av processrätt eller materiell rätt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 september 2017, Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, punkt 26, och dom av den 5 juli 2018, Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, punkt 28).

51 I artikel 3.2 i rambeslut 2008/675 preciseras att en sådan skyldighet gäller under skedet före brottmålsförfarandet, under själva brottmålsförfarandet och i samband med verkställigheten av domen, bland annat vad avser särskilt tillämpliga processregler, till exempel kvalifikationen av gärningen, av vilket slag påföljden är och hur sträng den är samt det sätt på vilket avgörandet verkställts (dom av den 21 september 2017, Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, punkt 27, och dom av den 5 juli 2018, Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, punkt 29).

52 Domstolen har redan slagit fast att rambeslut 2008/675 är tillämpligt på ett nationellt förfarande som syftar till att ett sammanlagt frihetsstraff ska verkställas med beaktande av den påföljd som den nationella domstolen dömt den tilltalade till, liksom med beaktande av den påföljd som utdömts i en dom som en domstol i en annan medlemsstat har avkunnat tidigare mot samma person för andra gärningar (dom av den 21 september 2017, Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, punkt 29).

53 I detta sammanhang får, i enlighet med artikel 3.3 i rambeslut 2008/675, beaktandet i ett nytt brottmålsförfarande av tidigare fällande domar som avkunnats i en annan medlemsstat inte innebära att den medlemsstat som genomför det nya förfarandet inkräktar på dessa tidigare fällande domar eller beslut om deras verkställighet, återkallar dem eller tar upp dem till omprövning. De ska således beaktas sådana som de har avkunnats (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 september 2017, Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, punkt 44, och dom av den 5 juli 2018, Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, punkt 39).

54 I skäl 14 i rambeslut 2008/675 preciseras att ”inkräktande” på en dom eller dess verkställighet, i den mening som avses i artikel 3.3 i rambeslutet, bland annat omfattar ”situationer där den påföljd som utdömts i en tidigare fällande dom enligt den andra medlemsstatens nationella lagstiftning ska uppgå eller ingå i en annan påföljd som då faktiskt ska verkställas i den mån som den första domen inte redan har verkställts eller dess verkställighet inte har överförts till den andra medlemsstaten”.

55 Det framgår således av artikel 3.3 i rambeslut 2008/675, jämförd med skäl 14 i rambeslutet, att för det första är de situationer där en gemensam påföljd utdöms inte som sådana undantagna från rambeslutets tillämpningsområde. För det andra kan utdömandet av en gemensam påföljd inkräkta på den tidigare fällande domen eller dess verkställighet när den första fällande domen ännu inte har verkställts eller inte har överförts till den andra medlemsstaten för att verkställas där.

56 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 83 och 84 i sitt förslag till avgörande kan – när en tidigare fällande brottmålsdom, såsom den som är aktuell i det nationella målet, vilken har avkunnats i en första medlemsstat, har överförts och erkänts, i enlighet med rambeslut 2008/909, för att verkställas i en annan medlemsstat – den omständigheten att nämnda fällande dom beaktas där i syfte att meddela en dom med gemensam påföljd, inte innebära ett ”inkräktande” på denna fällande dom eller dess verkställighet, eller innebära att den ”återkallas” eller tas upp till ”omprövning”, i den mening som avses i artikel 3.3 i rambeslut 2008/675, i den mån som nämnda dom med gemensam påföljd, med avseende på nämnda fällande dom, iakttar de villkor och gränser som följer av artiklarna 8.2–8.4, 17.2 och 19.2 i rambeslut 2008/909, såsom de beskrivs i punkterna 36, 41 och 44 ovan.

57 Av det ovan anförda följer att för att säkerställa att tidigare fällande domar som avkunnats i en annan medlemsstat får rättsverkningar som motsvarar verkningarna av tidigare nationella fällande domar, är den domstol vid vilken ett nytt brottmålsförfarande inletts, såsom det förfarande för att meddela en

dom med gemensam påföljd som är i fråga i det nationella målet, i princip skyldig att beakta en tidigare fällande dom som avkunnats av en domstol i en annan medlemsstat på samma sätt som den skulle ha beaktat en tidigare fällande dom som avkunnats av en domstol i den egna medlemsstaten, med förbehåll för att de villkor och gränser som anges i föregående punkt iakttas.

58 Denna tolkning stöds av syftet med rambeslut 2008/675, såsom det erinrats om i punkt 49 ovan, nämligen att i möjligaste mån undvika att den berörda personen behandlas mindre förmånligt än om den tidigare fällande brottmålsdomen i fråga hade varit en inhemsk fällande dom.

59 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första frågan besvaras enligt följande. Artikel 3.3 i rambeslut 2008/675, jämförd med skäl 14 i rambeslutet, ska tolkas så, att den gör det möjligt att meddela en dom med gemensam påföljd som inte bara omfattar en eller flera fällande domar som tidigare har avkunnats mot den berörda personen i den medlemsstat där domen med gemensam påföljd meddelas, utan även en eller flera fällande domar som avkunnats mot honom eller henne i en annan medlemsstat och som, enligt rambeslut 2008/909, verkställs i den första medlemsstaten, under förutsättning att nämnda dom med gemensam påföljd, med avseende på de sistnämnda fällande domarna, iakttar de villkor och gränser som följer av artiklarna 8.2–8.4, 17.2 och 19.2 i detta rambeslut.

Rättegångskostnader

60 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

1) **Bestämmelserna i artiklarna 8.2–8.4, 17.1 och 17.2 samt 19 i rådets rambeslut 2008/909/RIF av den 27 november 2008 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på brottmålsdomar avseende fängelse eller andra frihetsberövande åtgärder i syfte att verkställa dessa inom Europeiska unionen, i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009, ska tolkas så, att de gör det möjligt att meddela en dom med gemensam påföljd som inte bara omfattar en eller flera tidigare fällande domar mot den berörda personen i den medlemsstat där domen med gemensam påföljd meddelas, utan även en eller flera fällande domar som avkunnats mot honom eller henne i en annan medlemsstat och som, i enlighet med detta rambeslut, verkställs i den förstnämnda medlemsstaten. En sådan dom med gemensam påföljd får emellertid inte leda till en anpassning av längden eller arten av dessa sistnämnda fällande domar som överskrider de strikta gränser som föreskrivs i artikel 8.2–8.4 i detta rambeslut, till ett åsidosättande av skyldigheten, enligt artikel 17.2 i däri, att från den frihetsberövande påföljd som ska verkställas i den verkställande medlemsstaten dra av den tid som den dömda personen eventuellt redan avtjänat som frihetsberövad i den utfärdande staten, eller till en omprövning av fällande domar som avkunnats i en annan medlemsstat mot den berörda personen, i strid med artikel 19.2 i nämnda rambeslut.**

2) **Artikel 3.3 i rådets rambeslut 2008/675/RIF av den 24 juli 2008 om beaktande av fällande domar avkunnade i Europeiska unionens medlemsstater vid ett nytt brottmålsförfarande i en medlemsstat, jämförd med skäl 14 i rambeslutet, ska tolkas så, att den gör det möjligt att meddela en dom med gemensam påföljd som inte bara omfattar en eller flera fällande domar som tidigare har avkunnats mot den berörda personen i den medlemsstat där domen med gemensam påföljd meddelas, utan även en eller flera fällande domar som avkunnats mot honom eller henne i en annan medlemsstat och som, enligt rambeslut 2008/909, i dess**

lydelse enligt rambeslut 2009/299, verkställs i den första medlemsstaten, under förutsättning att nämnda dom med gemensam påföljd, med avseende på de sistnämnda fällande domarna, iakttar de villkor och gränser som följer av artiklarna 8.2–8.4, 17.2 och 19.2 i rambeslut 2008/909, i dess ändrade lydelse.

Underskrifter